

**EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU JUHATUSE
KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 3**

Tallinnas 12.03.2024, Viru hotelli Konverentsikeskuses
Algus kell 11.00, lõpp kell 12.50

Koosoleku juhataja: Mihhail Kõlvart
Protokollija: Inga Köster

Juhatuse liikmetest osalesid: Mihhail Kõlvart (Tallinna Linnavalitsus), Mihkel Juhkami (Rakvere Linnavolikogu), Urmas Klaas (Tartu Linnavalitsus), Taavi Aas (Jõgeva Vallavalitsus), Lauri Luur (Tori Vallavalitsus), Andres Laisk (Saue Vallavalitsus), Imre Jugomäe (Mulgi Vallavalitsus), Georg Pelisaar (Põlva Vallavolikogu), Maris Toomel (Jõhvi Vallavalitsus).
Puudusid: Priit Lomp (Kastre Vallavolikogu), Ingvar Saare (Lääneranna Vallavalitsus), Irina Talviste (Pärnu Linnavalitsus), Kurmet Müürsepp (Antsla Vallavalitsus).

OTSUSTATI kinnitada järgmine päevakord:

1. CLRAE Eesti delegatsiooni asendusliikme nimetamine

Rait Pihelgas, ELVL asedirektor

2. ELVL 2024 a I lisaelarve

Veikko Luhalaid, ELVL tegevdirektor

3. Uue liikmemaksu arvestamise valem – II lugemine

Lauri Luur, ELVL juhatuse liige

4. Eesti Linnade ja Valdade Liidu juhatuse ettepanekud RES 2025-2028 ja riigieelarve 2025. a läbirääkimisteks

Jan Trei, ELVL asedirektor ning valdkondlike töörühmade koordinaatorid

5. Lühielevaade Euroopa Sotsiaalfondi+ vahenditest toetatava projekti „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ 2023. aasta seirearuanne/kokkuvõte

Katre Mägi, ELVL nõunik

6. Ülevaade 19.02 Haridus- ja Teadusministeeriumis toimunud haridusleppe kohtumisest

Jan Trei, ELVL asedirektor

Angela Saksing, ELVL nõunik

7. Informatsioon ühistranspordi keskustest

Taavi Aas, ELVL juhatuse liige

Kalle Toomet, ELVL nõunik

Päevakorrapunkt 1

Euroopa Nõukogu Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi (CLRAE) asendusliikme nimetamine

Rait Pihelgas informeeris juhatuse liikmeid sellest, et liidu büroo kuulutas välja konkursi CLRAE Eesti delegatsiooni asendusliikme koha täitmiseks. Laekus neli kandideerimisavaldust.
Toimus arutelu.

OTSUSTATI: Esitada ELVL volikogule kinnitamiseks Euroopa Nõukogu Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi Eesti delegatsiooni asendusliikme kohale Ester Tuiksoo (Põlva Vallavalitsuse liige) kandidatuur.

Päevakorrapunkt 2

ELVL 2024 a I lisaeelarve

Veikko Luhalaid tutvustas lisaeelarvet. Käesoleva lisaeelarvega suureneb rahaliste vahendite maht koos ületuleva vaba jäägiga 328 279 euro ehk 10,76% võrra, moodustades kogumahuks 3 378 512 eurot.

Lisaeelarvesse on kavandatud ESF projekti „Lõimumine ja kohanemine KOV tasandil“ katteallikateks 997 002 eurot ehk 215 734 eurot rohkem. Eelmisest aastast ületuleva sihtfinantseeringute jääk oli 115 243 eurot ja ületuleva vaba jäägi summaks 402 302 eurot.

Kulude mahuks on planeeritud lisaeelarvega kokku 3 225 920 eurot. Võrreldes 2024. aastaga kinnitatud eelarvega suureneb kulude maht 258 741 eurot ehk 8,72%.

Suurenevad majandamise ja administreerimise kulud - raamatupidamise teenus summas 16 700 eurot, millest 12 000 eurot moodustab aastane raamatupidamise teenuse kulu ja ülejäänu moodustab ühekordse tasu 2023 majandusaasta aruande koostamise eest ning raamatupidamise üleviimist programmi Merit kohandamist liidu eelarve struktuuriga.

Kavandatud on tellida audit (hinnanguline maksumus 5 000 eurot), mis annaks ülevaate ja soovitused dokumendihalduse süsteemi kaasaajastamiseks.

Moodustatud on uus artikkel „Valdkondlike võrgustike töö liikmetega“ summas 10 000 eurot. Tegevuse eesmärgiks on korraldada kohalike omavalitsuste valdkondlikele ametnikele mõeldud kokkusaamisi, mille eesmärgiks on parimate praktikate vahetamine läbi endi tegevuste kui ka kuulates valdkondade eeskõnelejate seisukohti.

OTSUSTATI: Esitada ELVL 2024. a I lisaeelarve volikogule kinnitamiseks.

Päevakorrapunkt 3

Uue liikmemaksu arvestamise valem – II lugemine

Lauri Luur andis ülevaate liikmemaksu arvestamise mudelist, mida on täpsustatud vastavalt eelneval juhatuse koosolekul tehtud ettepanekutele. Hetkel on võimalik rääkida mudeli põhimõttest, milles võetakse aluseks mingi protsent baasosa arvestamiseks, ning protsent elanike arvust ja tulubaasist. Konkreetne ettepanek liidu liikmetele peaks olema kirjalikult sõnastatud selliselt, et mudeli toimimine oleks kõigile ühiselt arusaadav.

OTSUSTATI: Võtta informatsioon teadmiseks.

Päevakorrapunkt 4

Eesti Linnade ja Valdade Liidu juhatuse ettepanekud RES 2025-2028 ja riigieelarve 2025. a läbirääkimisteks

Jan Trei tänas juhatuse ja liidu liikmeid, kes on esitanud oma ettepanekud eelarveläbirääkimisteks. Tulenevalt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga kokkulepitud ajakavast, peame liidu poolt ettepanekud esitama märtsi lõpuks. Ettepanekud, sh prioriteetide osas, on üle vaadatud liidu eelarveläbirääkimiste valdkondlikes töörühmades. Täna oleks vajalik saada ettepanekutele ka volikogu heakskiit.

Ministeeriumiga on olnud arutluse all ka läbirääkimiste töökorra võimalik muutmine, et oleks kirjeldatud ka järgnevad sammud, kui liidu poolt on ettepanekud esitatud. Näiteks võimalus tutvustada liidu ettepanekuid ka Riigikogu rahanduskomisjonile. Või siis kohtumised ministeeriumite kantsleritega. Toimus arutelu. Prioriteetsete ettepanekute osas tegid juhatuse liikmed täpsustavaid ettepanekuid sõnastuse osas.

Samuti sooviti büroolt prioriteetsete ettepanekute osas põhjalikumat finantsanalüüsi ja graafikut, mis näitaks omavalitsuste põhitegevuse tulemi dünaamikat viimase kümne aasta jooksul.

OTSUSTATI: Esitada eelarveläbirääkimiste ettepanekud liidu volikogule kinnitamiseks.

Päevakorrapunkt 5

Lühiülevaade Euroopa Sotsiaalfondi+ vahenditest toetatava projekti „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ 2023. aasta seirearuanne/kokkuvõte

Kuulati Katre Mägi ülevaadet 2023. aasta tegevustest. Uus lõimumisvaldkonna arengukava annab võimaluse piloteerida lõimumisvaldkonna kogemusi KOVides, kellele rakendatakse Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESF+) meedet, mille elluvijaks on ELVL kuni 2029. aastani. Eelarve maht on 6 139 037 eurot. Esmased partnerluslepingud omavalitsustega on sõlmitud aastani 2025.

Toetava tegevuse rakendusasutuseks on Kultuuriministeerium ja rakendusüksuseks Rahandusministeeriumi valitsemisalasse kuuluv Riigi Tugiteenuste Keskus, mis osutab keskvalitsuse asutustele keskselt teenuseid, muu hulgas täidab Euroopa Liidu struktuurivahendite korraldus- ja makseasutuse funktsiooni.

Toetuse andmise eesmärk on suurendada kohalike omavalitsuste suutlikkust pakkuda tulemuslikult lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuseid uussisserändajatele, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimestele ning tagasipöördujatele.

Peamiste tegevustena toetatakse KOVide tegevusplaanide koostamist ja sisutegevuste toetamist; lõimumis-, sealhulgas kohanemisteedkondade väljatöötamist ja rakendamist KOVides; tõhusa rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonna kommunikatsiooni tagamist KOVide seas ning KOV ametnike ja töötajate sihtrühmaga töötamise võimekuse tõstmist.

2023. aastal on sõlmitud partnerluslepingud Tartu, Tallinna, Rakvere ja Pärnu linnaga ning Saaremaa vallaga. Eesmärk on palgata koordinaatorid vähemalt seitsmes KOVis.

Koondati erinevatelt sidusrühmadelt lõimumis-, sh kohanemisvaldkonna infot, tegeleti kommunikatsiooni ja infovahetusega. Toimusid kogemus- ja koostöökohtumised võrgustike esindajatega, lõimumisvaldkonna infopäev Tartus, õppereis Portugal ja lõimumisvaldkonna koolitus Tallinnas. Kokku osales 2023. aasta tegevustes 25 erineva KOVi esindajat.

Veikko Luhalaid täiendas, et eelnimetatud eelarve kogumaht, mida antud meetme raames on projektis osalejatel võimalik kasutada, on kavandatud aastani 2029. Koosolekul tutvustatud kokkuvõte hõlmas ainult nende omavalitsuste rahastamist, kes on juba projektiga liitunud.

Kui mõni omavalitsus avaldab veel soovi partnerlusleppe sõlmimiseks, siis see võimalus on olemas. Partnerite valikul arvestatakse rahvastikuregistri andmeid ja iga-aastast olukorra ülevaadet sellest, kus elab proportsionaalselt kõige enam uussisserändajaid, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesi ja tagasipöördujaid. Lepingu sõlmimisel on KOVide tegevusi võimalik rahastada (eelduseks on eelnevalt tegevuskava koostamine ning Kultuuriministeeriumiga kooskõlastus). Meetmest tulenevalt on tegevustele kindlad nõuded, mida toetatakse ja mida mitte.

Partnerluslepingu raames on võimalik KOVil palgata koordinaator, kes tegeleb rände-, lõimumis- sh kohanemisalase info ja tervikpildi koondamisega oma regioonis, kohaliku tasandi tugivõrgustiku eestvedamise ja koostöö koordineerimisega, uussisserändajatele avalike teenuste osutamise võimekuse arendamisega, nende informeerimise, nõustamise ja tagasiside kogumisega ning sihtrühmade kaasamisega (nt osaluskogude loomisega). Täna on koordinaatorid asunud tööle suurema

uussisserändajate arvuga KOVides või seal, kus on tekkinud vajadus teemadega kohalikul tasandil põhjalikumalt tegeleda. Lisaks toetatakse KOVide teenuste analüüsimist ja arendamist, et kõrvaldada teenuste kasutamise barjääre sihtrühmadele.

Liidu büroo ülesanded selles protsessis on KOV tegevusplaanide koostamise ja sisutegevuste toetamine, tõhus lõimumis-, sh kohanemise kommunikatsioon nii KOVidele kui erinevate ministriumite ning organisatsioonide vahel, et vältida valdkondliku info killustumist. Sellel aastal alustatakse lõimumis-, sealhulgas kohanemisteedkondade väljatöötamisega KOVides, millele järgneb nende rakendamine. Teekonnakaart aitab mõista sihtrühmade kogemusi ja kavandada samme, mis aitavad kaasa tulemuslikule kohanemisele ja lõimumisele. Ja kindlasti üheks olulisemaks büroo ülesandeks on KOV ametnike ja töötajate võimekuse tõstmiseks koolituste, võrgustikukohtumiste, infopäevade, õppereiside korraldamine.

OTSUSTATI: Võtta informatsioon teadmiseks.

Päevakorrapunkt 6

Ülevaade 19.02 Haridus- ja Teadusministeeriumis toimunud haridusleppe kohtumisest

Jan Trei andis ülevaate 19. veebruaril toimunud kohtumisest. Kohal oli suur hulk omavalitsusi (ca 60), kellest osadel olid ka volitused kaasas. Kohtumise fookus oli suunatud läbirääkimiste õigusliku raamistiku ja protsessi selgitamisele ning toimus arutelu õpetaja karjäärimudeli teemal.

Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas esines kõnega, milles rääkis haridusleppe mõttest. Leppe osapooled oleksid ministeerium, kohalikud omavalitsused, ELVL ning Eesti Haridustöötajate Liit. Soovitakse reguleerida õpetajate töökoormust ja palgakorraldust ning KOVidelt eeldatakse õpetajate alampalga piirmäära tõstmist.

Ministeeriumil on kavas korraldada neli kohtumist, kus soovitakse arutleda õpetajate karjäärimudelite ja koolivõrgu korrastamise teemadel ning jõuda aprillis selleni, et valmiks haridusleppe kavand.

Kohtumisel kerkis osalejatel küsimus, et millist probleemi proovitakse kohtumistega lahendada? Milline on kohalike omavalitsuste roll haridusleppe läbirääkimistel?

Selgitasime veelkord, et liidul ei ole volitusi õpetajate alampalga läbirääkimistesse sekkuda, vaid saame protsessis osaleda vaatljana.

Omavalitsuste esindajad ei ole valmis sõlmima lepet, mis vähendaks omavalitsuste autonoomiat ning sunniks võtma täiendavaid rahalisi kohustusi. Ja seda olukorras, kus raha jagab riik, valitsus on koalitsioonileppes kokku leppinud eesmärgi tõsta nelja aastaga õpetajate palk 120 protsendile keskmisest palgast, aga riigi eelarvestrateegias aastateks 2024-2027 õpetajate palgatõusuks vahendeid ei ole kavandatud.

HTMi algatusel on moodustatud kaks töörühma, kuhu kuuluvad liidu büroo ja omavalitsuste esindajad ja milles plaanitakse arutada õpetajate töötingimuste koormuse ning üldhariduskooli rahastusmodeli teemadel. Kuidas need töörühmad tööle hakkavad, ei ole täna veel selge.

Juhatuse liikmed arutlesid, mis on üldse läbirääkimiste sisu ja millistel alustel need toimuvad ehk kellel ja kas on volitusi läbirääkimisi pidada ja mingi teema üle otsustada. Sest nagu liidul puuduvad volitused omavalitsuste nimel läbi rääkida ja otsustada õpetajate töötasu teemadel, nii ei ole ka ministeeriumil volitusi Vabariigi Valitsuse poolt. Seega on võimalik rääkida ainult õiguslikest aspektidest, mitte sisu üle! Meie liikmete tähelepanu tuleb suunata sellele, et see mis praegu toimub, ei oma õiguslikult korrektset baasi.

OTSUSTATI: Võtta informatsioon teadmiseks.

Päevakorrapunkt 7

Informatsioon ühistranspordi keskustest

Kuulati Kalle Toometi informatsiooni sellest, mis toimub hetkel ühistranspordi korraldamise valdkonnas. Tasuline ühistransport taastati 2024. aastal regionaalministri määruse alusel. Lapsed, eakad ning puudega inimesed saavad tasuta sõita ka edaspidi.

Seni oli tasuta ühistransport kehtinud Hiiumaal, Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Järvamaal, Läänemaal, Põlvamaal, Saaremaal, Tartumaal, Valgamaal, Viljandimaal ja Võrumaal.

Eestis toimivad täna ühistranspordikeskused erinevalt, näiteks puudub ühtne riiklik mudel piletisüsteemi rakendamisel.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) tellimusel on lõppjärgus liikuvuse analüüsi koostamine. Tõhusama ühistranspordikorralduse ja kõrgema kasutatavuse abil peaks vähenema dotatsiooni vajadus ühe reisija kohta.

Analüüsi käigus hinnatakse, kui hea on ühistranspordi kättesaadavus piirkonniti – praegune teenus ei pruugi vastata elanikkonna vajadustele, mistõttu võib olla tarvis luua uusi liine, kasutada ära nõudepõhise ühistranspordi paindlikkust või parendada tingimusi kergliiklusele.

Liikuvusreform peab aitama kaasa, et Eesti oleks paremini ühendatud ning isikliku auto kasutamine poleks sundvalik ja -kulu. Seejuures tuleb liikumisviise käsitleda omavahel seotud süsteemina, kus reisija võib teekonnal kasutada ka mitut erinevat liikumisviisi.

Liinivõrgu ülesehituse läbiv põhimõte on seostatus – nii rongid, bussid, nõudepõhine teenus kui ka praamiliiklus peavad toimima ühtse tervikuna, kus liinide vahel on kiired ja mugavad ümberistumise võimalused.

MKM ametlikult omavalitsustele liikuvusreformi dokumenti omavalitsustele tutvustanud ei ole. Kahjuks mindi tasulisele ühistranspordile üle enne liikuvuse analüüsi valmimist. Puudub ka ülevaade, palju on rahalisi vahendeid kavandatud ühistranspordikeskuste ümberkorraldusteks.

Taavi Aas kommenteeris, et liikumisreformi veab küll MKM, aga paraku liikuvuse analüüsis puuduvad igasugused rahanumbrid.

Kuna liikuvusreformi kava üks osa ühistranspordikeskuste liitmine, mis soovitakse lõpule viia 2024. aasta lõpuks, siis reform ilma eelneva rahalise vajaduse väljaselgitamiseta on arusaamatu.

Hetkel on ühistranspordi korraldamiseks puudu 20 miljonit ja täiendavat dotatsiooni riigi poolt ei ole ette näha.

Ühistranspordikeskuste liitmisel on probleem selles, et soovitakse optimeerida, mis aga tähendab, et rahapuudusel jääb liine kuskil vähemaks ja siis on KOVid silmitsi probleemiga.

Kõik suured reformid nõuavad elluviimiseks palju raha ja selge on, et täna seda raha ei ole.

Kuna KOVidest on täiesti mööda mindud, oleks vajalik saata MKMi transpordiosakonda kiri, milles küsida selgitusi, mis põhjusel ei ole omavalitsusi protsessi kaasatud. Samuti võiks kutsuda MKMi esindaja juhatuse koosolekule.

OTSUSTATI: Liidu büroo pöördub selgituste saamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole.

Mihhail Kõlvart
koosoleku juhataja

Inga Köster
protokollija